

Igre ili festival

Igre u mom srcu

PIŠE: VEDRAN BENIĆ

“Već sam četrdesetak dana ovdje u Dubrovniku na Dubrovačkim ljetnim igrama, koje više nisu Dubrovačke ljetne igre jer su prije nekoliko godine bile preimeno-vane u Dubrovački ljetni festival, nego će opet biti Dubrovačke ljetne igre, što su nekada i bile, a još to nisu, jer moraju biti preimeno-vane i službeno proglašene da bi bile što su bile, da bi se nazivale kako su se nazivale, da bi dobile svoju staru/novu nomenklaturu. I s imenima Dubrovačke ljetne igre i Dubrovački ljetni festival događaju se, kako vidimo, svojevrsne ljetne igre”, zapisao je **Pero Kvirgić** u ‘Vijencu’ 7.9.2000. godine. Naime, Igre su od 1991. godine postale Dubrovački ljetni festival, jer je u novoj hrvatskoj državi, moglo se čuti, ocijenjeno da naziv ‘Igre’ predstavlja podmetnuto kukavičje jaje u cilju posezanja dubrovačkoga nacionalnog bića sa zna se kojih velikoistočnih strana. Događalo se to i na drugim područjima. Tako je, primjerice, aktivizacijom mnogih staloženih Dubrovčana u klupskim tijelima spašeno ime Vaterpolskog kluba ‘Jug’ utemeljenog 1923. godine, koje je nekima snažno mirisalo na kraticu bivše države.

Da će Igre promijeniti ime moglo se naslutiti već 1990. kada je predsjednik **Tudman**, mjesec i nešto dana nakon inauguracije, u govoru na otvaranju 41. Dubrovačkih ljetnih igara uporno i jedino koristio naziv Dubrovački ljetni festival, što se od iduće godine i formalno ostvarilo. Deset godina kasnije, ime Dubrovačke ljetne igre bez velike pompe, štoviše tiho, tiho službeno je vraćeno na 52. Igrama 2001. Treba reći da su u međunarodnom prostoru nazivi Igre i festival živjeli paralelno od samih početaka, na francuskom kao ‘Jeux d’été’, na njemačkom nekako napola ‘Sommerfest Spiele’, ali na engleskom, tko zna zbog čega, uvijek i samo suhi ‘Dubrovnik Summer Festival’.

Naziv Dubrovačke ljetne igre uveden je 1953. promišljeno kao protuuteg pojmu festivala, što je razjasnio **dr. Branko Gavella** davne 1957. godine, dakle u vremenima kad su tvorci Igara još uvijek teorijski duboko promišljali što Igre jesu ili bi trebale biti. Na tadašnjim dugim raspravama o temeljnim principima Igara “podvlačili smo i podvlačili njihovu ne-‘festivalnost’” zapisao je Gavella u tekstu ‘Ideja Dubrovačkih ljetnih igara’. U nekim drugim tekstovima Gavella će konstatirati kako

Branko Gavella na ulazu u Pile, snimio Vilko Zuber Arhiv DLJ

je Dubrovnik pomiren sa svojom veličinom, odnosno ‘neveličinom’ u odnosu na druge europske gradove, izgradio “svoju zasebnu kulturnu fizionomiju, nikad se ne pokušavajući takmičiti po veličini” s drugima, a budući da pojam festivala nužno upućuje na

međunarodnu takmičarsku usporedbu, ne treba uopće dokazivati “je li pametno s dubrovačkim **Mozartima** konkurirati Salzburgu”. Upravo naziv Igre, smatra Gavella, upućuje na autentičnost glasa Dubrovačkih ljetnih igara. Prostor Igara nije samo glumčev prostor na kojem se izvode predstave, već je to i specifičan glas Dubrovnika-Grada. Stoga repertoar Igara treba temeljiti upravo na komponenti dubrovačkoga karaktera Igara. Naravno, ne u banalnom smislu da se izvode isključivo dubrovački autori, što Gavella objašnjava na primjeru svoje ‘Ifigenije na Tauridi’ i **Fotezova** ‘Hamleta’ na Lovrjencu: “Dubrovački je Hamlet uspio da bude ‘dubrovački’, tj. da tom svojom lokalnom bojom prebrodi sva opasna poređenja s ostalim Hamletima.” Dvadesetak godina kasnije, razmišljanje o specifičnom glasu Dubrovnika-Grada dovest će **Georgija Para** i do termina ‘teatar Igara’.

Gavella je 1957. iznio i razmišljanje o gostovanjima, odnosno koprodukcijama s domaćim kazališnim kućama. Čvrsto uvjeren da se predstave iz kazališta-kutije ne mogu ‘pure et simple’ prenijeti u otvoreni prostor, Gavella navodi da u tom slučaju “teatri koji budu pozivani da ispunjuju festivalske dane” trebaju voditi računa da im “repertoarni materijal bude podešan za dva scenska kolosijeka, domaći i dubrovački.”

Bojim se da smo zamućenu liniju između ‘teatra u ambijentu’ i ‘ambijentalnog teatra’ jasno mogli zamijetiti u dvije ovogodišnje premijerne koprodukcije na Lokrumu i Lovrjencu, uz istodobnu vidljivu ambijentalnost na način Igara u ovoljetnoj reprizi prošlogodišnje **Lorcine** ‘Krvave svadbe’.